

Helsingin yliopisto
Luonnontieteellinen keskusmuseo Luomus
Kasvitieteen yksikkö
Henry Väre
PL 7
00014 Helsingin yliopisto
henry.vare@helsinki.fi

Poikkeuslupa haitallisen vieraslajin pitämiseksi tutkimustarkoituksessa, korjaus, joka korvaa 2.11.2021 tehdyn poikkeuslupapäätöksen

Luonnontieteellinen keskusmuseo Luomus on pyytänyt 30.8.2021 Uudenmaan ELY-keskukselta Euroopan parlamentin ja neuvoston Vieraslajiasetuksen ((EU) 1143/2014) 8 artiklan mukaista poikkeuslupaa kahden EU:n haitallisten vieraslajien listalle kuuluvan kasvilajin ja neljän kansallisesti haitalliseksi säädetyn lajin pitämiseksi opetus- ja tutkimustarkoituksessa.

Uudenmaan ELY-keskus on 1.10.2021 siirtänyt hakemuksen toimivaltaiselle viranomaiselle Etelä-Suomen aluehallintovirastolle.

Aluehallintovirasto pyysi 26.10.2021 hakijaa täydentämään hakemusta ja hakija täydensi sitä 27.10.2021.

Vaikka aluehallintovirastolla ei ole toimivaltaa myöntää poikkeuslupia kansallisesti haitallisten vieraslajien pitämiseksi, virheellisen laintulkinnan vuoksi aluehallintovirasto myönsi 2.11.2021 poikkeusluvan neljälle kansallisesti haitallisen vieraslajin pitämiseksi. Tämä päätös korvaa 2.11.2021 myönnetyn virheellisen poikkeusluvan ja poistaa kansallisesti haitalliset vieraslajit poikkeusluvasta.

Pitopaikat

Helsingin Yliopiston Kasvitieteelliset puutarhat Kaisaniemessä ja Kumpulassa

Vastuhenkilö

Henry Väre, 0504155503, henry.vare@helsinki.fi

Haitalliset vieraslajit, joita lupa koskee

EU:ssa haitalliseksi säädetty vieraslajit Kumpula ja/tai Kaisaniemi

ETELÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO

puh. 029 501 6000
fax 03 570 8002
kirjaamo.etela@avi.fi
www.avi.fi/etela

Postiosoite: PL 1, 13035 AVI

Hämeenlinnan päätoimipaikka
Wähäjärventie 6
Hämeenlinna

Helsingin toimipaikka
Ratapihantie 9,
Helsinki

Kouvolan toimipaikka
Kauppiemiehenkatu 4,
Kouvola

Asclepias syriaca, mesisiilkiyrtti <https://vieraslajit.fi/lajit/MX.4971297>

Ailanthus altissima, haisujumaltenpuu <https://vieraslajit.fi/lajit/MX.5014754>

Suomen ainoa haisujumaltenpuu kasvaa Kaisaniemen kasvitieteellisessä puutarhassa. Sen siementuotantoa tutkitaan. Aiemmin puu ei ole tehnyt itävää siementä, mutta lämpenevässä ilmastossa tilanne voi muuttua. Tulevan haitallisuuden arvioimiseksi tieto on oleellinen kauttaaltaan Pohjoismaissa.

Kasvien pitämisen tarkoitus ja leviämisen estäminen

Tavoitteet

Yliopistolaki (559/2009, §75) määrää Luonnontieteelliselle keskusmuseolle tehtäviä kansalliskokoelman ylläpitämiseksi seuraavasti: "... Luonnontieteellinen keskusmuseo vastaa luonnontieteellisten kansalliskokoelmien säilyttämisestä, kartuttamisesta ja näytteillepanosta sekä näihin liittyvästä tutkimuksesta ja opetuksesta."

Näytteillepano yhdessä opetuksen kanssa tarkoittaa käytännössä ympäristökasvatusta tai kansalaisvalistusta. Koska se on kasvitieteellisten puutarhojen ydintoimintaa, tutkimuksen lisäksi ympäristökasvatuksen ja opetuksen tarpeet vieraslajien säilyttämiselle puutarhoilla ja kansalliskokoelmassa katsotaan tärkeäksi:

-Kasvitieteelliset puutarhat ovat suosittu yleisökohde ja tärkeä vaikutuskanava suurelle yleisölle vieraslajien haitallisuudesta ja torjunnasta. On tärkeää, että kokoelmista löytyy eläviä esimerkkilajeja tutkimuksen lisäksi valistustyön tueksi.

-Yleisön nähtävillä lajeja on mahdollista verrata luonnonvaraisiin sukulaisiin ja oppia näin paremmin tunnistamaan haitalliset vieraslajit.

-Elävinä kokoelmina vieraslajeista on helpompi osoittaa haitallisia ominaisuuksia, kuten peittävyys tai nopeakasvuisuus, mikä antaa painavuutta perusteluille, miksi kyseinen vieraslaji on erityisen haitallinen.

-Kasvitieteellisillä puutarhoilla yleisölle esitellään kasvien sukulaisuutta, evoluutiota ja sopeutumista erityyppisiin elinympäristöihin. Haitallisiksi vieraslajeiksi nimetyt lajit ovat tutkimuksen lisäksi opetusmielessä arvokkaita esimerkkejä sukulaisuussuhteista tai maantieteellisestä sopeutumisesta.

Suunnitellut varotoimenpiteet leviämisen estämiseksi

1. Mesisiilkiyrttiä kasvaa Kumpulän kasvitieteellisessä puutarhassa suppealla alueella, jossa kukinnot hävitetään kukinnan jälkeen. Maan siirto kasvuston ympäriltä on kielletty, jotta laji ei leviä juuripaloista.

2. Haisujumaltenpuuta kasvaa yksi puu Kaisaniemen kasvitieteellisessä puutarhassa. Toistaiseksi se ei ole tehnyt itävää siementä. Itävyyden seuranta on tärkeää kasvin haitallisuuden arvioinnissa. Haisujumaltenpuu on Suomessa edelleen arka, ja Kaisaniemessä se menestyy vain kasvihuoneen tarjoaman lämmön turvin. Jalopähkinöitä (*Juglans*) sekoitetaan toisinaan haisujumaltenpuuhun, joten mahdollisuus oppia tunnistamaan molemmat suvut aiheuttaa

ETELÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO

puh. 029 501 6000
fax 03 570 8002
kirjaamo.etela@avi.fi
www.avi.fi/etela

Postiosoite: PL 1, 13035 AVI

Hämeenlinnan päätoimipaikka
Wähäjärventie 6
Hämeenlinna

Helsingin toimipaikka
Ratapihantie 9,
Helsinki

Kouvolan toimipaikka
Kauppamiehenkatu 4,
Kouvola

vähemmän tarpeettomia ilmoituksia haisujumaltenpuun leviämisestä luontoon. Näitä ilmoituksia on tullut kasvimuseolle muutamia vuosittain. Tämä laji on *Simabouraceae* -heimon ainoa edustaja kasvitieteellisen puutarhan systemaattisessa osastossa ja siksi tärkeä opetukselle.

ALUEHALLINTOVIKASTON RATKAISU JA PERUSTELUT

Ratkaisu

Tämä päätös korvaa virheellisin perustein 2.11.2021 tehdyn päätöksen.

Aluehallintovirasto myöntää poikkeuslupan kahden hakemuksessa kuvattun haitallisen vieraslajin pitämiseksi opetus- ja tutkimustarkoituksessa. Lupa on voimassa 17.11.2031 asti.

Luvanhaltijan on pidettävä ajantasaista kirjanpitoa käyttämistään kasveista, niille tehdyistä toimenpiteistä sekä kasvien hävittämisestä.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto voi peruuttaa vieraslajiasetuksen 8 tai 9 artiklan nojalla myönnetyn luvan, jos luvan määräyksiä on rikottu olenaisella tavalla eikä toimintaa ole saatettu luvan mukaiseksi aluehallintoviraston asettaman kohtuullisen määräajan kuluessa.

Kopio tästä päätöksestä on pidettävä laitoksessa henkilöstölle helposti saatavilla. Tiedot vastuhenkilöstä on pidettävä vieraslajin parissa työkenteleville helposti saatavilla.

Perustelut

Hakijalla on käytettävissään toiminnan laatu ja laajuus huomioiden asianmukaiset tilat, laitteet ja menettelyt haitallisten vieraslajien leviämisen estämiseksi. Hakijalla on käytettävissään toimintaa varten asianmukainen henkilöstö. Haitalliset vieraslajit huomioiden hakija on esittänyt riittävän suljetut tilat lajin pitämiseksi ja riittävät toimet lajin leviämisen estämiseksi ja poistamiseksi tarvittaessa. Lupa myönnetään määräaikaisena, jotta mahdolliset ilmasto- ja kasvuolosuhteiden muutokset ja kehittyvät leviämisen estotoimet voidaan ottaa huomioon uuden luvan harkinnassa.

Aluehallintoviraston 2.11.2021 tekemässä poikkeuslupapäätöksessä oli mukana kansallisesti haitallisten vieraslajien listalla olevia lajeja. Aluehallintovirastolla ei kuitenkaan ole toimivaltaa myöntää poikkeuslupia näiden lajien osalta. Tämän vuoksi aluehallintovirasto korjasi poikkeuslupapäätöstä poistamalla kansallisesti haitalliset vieraslajit poikkeusluvasta.

Sovelletut oikeusohjeet

Laki vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta (1709/2015) 3 §, 5 §, 12 § ja 13 §

Euroopan parlamentin ja neuvoston vieraslajiasetus ((EU) N:o 1143/2014) 4 ja 8 artikla

ETELÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIKASTO

puh. 029 501 6000
fax 03 570 8002
kirjaamo.etela@avi.fi
www.avi.fi/etela
Postiosoite: PL 1, 13035 AVI

Hämeenlinnan päätoimipaikka
Wähäjärventie 6
Hämeenlinna

Helsingin toimipaikka
Ratapihantie 9,
Helsinki

Kouvolan toimipaikka
Kauppamiehenkatu 4,
Kouvola

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

LISÄTIEDOT

Lisätietoja antaa läänineläinlääkäri Tapani Parviainen, puhelin 0295 016180, tapani.parviainen@avi.fi.

Läänineläinlääkäri

PARVIAINEN AARRE
AARRE
91186346
Tapani Parviainen

PARVIAINEN AARRE
PARVIAINEN AARRE 911863461,
Etelä-Suomen aluehallintovirasto,
Maksuvelvot, oikeusturva ja luvat -
yksikkö, tapani.parviainen@avi.fi
Määrä: 2021.11.17 10:32:15 +0200

Jakelu Hakija

Tiedoksi Uudenmaan ELY-keskus
Maa- ja metsätalousministeriö
LUKE Vieraslajiportaali

Maksu Maksuton korjaus

Suoritemaksun määrääminen perustuu aluehallintovirastoista annetun lain (896/2009) 8 §:n sekä valtioneuvoston asetukseen (1121/2020) aluehallintoviraston maksuista vuonna 2021.

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua maksun määränneeltä viranomaiselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.

ETELÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO

puh. 029 501 6000
fax 03 570 8002
kirjaamo.etela@avi.fi
www.avi.fi/etela
Postiosoite: PL 1, 13035 AVI

Hämeenlinnan päätoimipaikka
Wähäjärventie 6
Hämeenlinna

Helsingin toimipaikka
Ratapihantie 9,
Helsinki

Kouvolan toimipaikka
Kauppamiehenkatu 4,
Kouvola

VALITUSOSOITUS

Kuinka voit valittaa päätöksestä?

Voit hakea tähän aluehallintoviraston päätökseen muutosta kirjallisella valituksella.

Huomaathan, että valituksestasi huolimatta sinun on noudatettava aluehallintoviraston tekemää päätöstä, jos siinä on niin määrätty. Varaudu siihen, että asiasi käsittelystä hallinto-oikeudessa voidaan periä oikeudenkäyntimaksu siten kuin tuomioistuinnaksulaissa (1455/2015) ja oikeusministeriön asetuksessa tuomioistuinnaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta (1383/2018) säädetään. Tarkempia tietoja maksusta saat hallinto-oikeudesta.

Toimi näin

Jos haluat hakea muutosta aluehallintoviraston päätökseen, tee kirjallinen valitus Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Tee valituksesi viimeistään 30 päivän kuluessa siitä, kun olet saanut aluehallintovirastolta päätöksen tiedoksi.

- Kun määräaika lasketaan, sitä päivää, kun olet saanut päätöksen tiedoksesi, ei oteta lukuun.
- Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto, juhannusaatto tai arkilauantai, määräaika päättyy ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.
- Kun aluehallintovirasto on lähettänyt sinulle päätöksen, katsotaan sinun saaneen sen tiedoksesi viimeistään seitsemäntenä (7.) päivänä siitä, kun aluehallintovirasto on lähettänyt kirjeen. Sinun on selvitettävä kirjallisesti, jos näin ei ole jostakin syystä tapahtunut.
- Jos olet saanut päätöksen tiedoksi jollakin muulla tavalla, osoita tiedoksisaantipäivä tiedoksiantotodistuksella, saantitodistuksella tai haastetiedoksiannosta annetulla todistuksella.
- Sijaistiedoksiannossa katsotaan, että olet saanut päätöksen tiedoksi kolmantena (3.) päivänä siitä, kun sijaistiedoksiannosta k oskeva tiedoksiantotodistus on annettu.
- Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon jo kirjeen saapumispäivänä.
- Jos päätös on lähetetty sähköisenä viestinä, tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen kolmantena (3.) päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Kirjoita valitukseesi nämä asiat

Sinun on ilmoitettava valituksessasi:

- nimesi ja kotikuntasi
 - laillisen edustajasi tai asiamiehen nimi ja kotikunta (jos valituksen on laatinut joku muu henkilö, ilmoita hänen nimensä ja kotikuntansa)
 - sellainen postiosoite ja puhelinnumero, johon asiaa koskevat ilmoitukset voidaan toimittaa
 - päätös, johon haet muutosta
 - mihin päätöksen kohtaan haet muutosta
 - mitä muutoksia vaadit tehtäväksi päätökseen
 - perusteet, joilla vaadit muutosta.
- Valituksesi liitteeksi sinun on laitettava
- aluehallintoviraston päätös, johon haet muutosta (alkuperäisenä tai jäljennöksenä)
 - todistus siitä, minä päivänä olet saanut aluehallintoviraston päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
 - asiakirjat, joita käytät vaatimuksiesi tukena (jollat ole toimittanut niitä jo aiemmin aluehallintovirastoon)
 - valtakirja

Jos sinulla on asiamies, hänen on liitettävä valitukseen mukaan valtakirja, jonka hän on saanut sinulta – ellei hän ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai sellainen oikeudenkäyntiavustaja, joka määrittellään luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa (715/2011)

o asiamiehen ei tarvitse toimittaa valtakirjaa, jos hallinto-oikeuteen toimitetaan sellainen sähköinen asiakirja, jossa on selvitys asiamiehen toimivallasta

– allekirjoitus

o sinun, laillisen edustajasi tai asiamieheni on allekirjoitettava valitus

o sähköisesti lähetettyä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, jos siinä on tiedot lähettäjästä

Lähetä valituksesi hallinto-oikeuteen

Hallinto-oikeuden yhteystiedot ovat:

Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Hämeenlinnan oikeustalo, Arvi Kariston katu 5, Hämeenlinna (käyntiosoite)

Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna (postiosoite)

sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi

puhelinvaihe: 0295 642 200

asiakaspalvelu: 0295 642 210 (avoinna ma–pe kello 8.00–16.15)

telekopio (fax): 0295 642 269

Valituksen saapuminen määräajassa on sinun vastuullasi, kun lähetät sen postitse, sähköpostitse,

telekopiona tai lähetin välityksellä. Suljetussa laitoksessa oleva henkilö voi antaa valituskirjelmän valitusajan kuluessa myös laitoksen johtajalle.

Valituksesi on oltava perillä hallinto-oikeuden kirjaamossa viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen hallinto-oikeuden aukioloajan päättymistä.

Voit tehdä valituksen myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

ETELÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO

puh. 029 501 6000

fax 03 570 8002

kirjaamo.etela@avi.fi

www.avi.fi/etela

Postiosoite: PL 1, 13035 AVI

Hämeenlinnan päätoimipaikka

Wähäjärventie 6

Hämeenlinna

Helsingin toimipaikka

Ratapihantie 9,

Helsinki

Kouvolan toimipaikka

Kauppiemiehenkatu 4,

Kouvola